

وەرەن ئەم فی پڕیزی شین کەینەفە

پریز بان پریزە ئەو زەقی یە یا کوهاتیبە چاندن و دروین و ل هیقیی بە جارەکا دی بیته چاندن. ب چاندنی گوند و باژیر ئاڤا بووینە و ب ئاڤابوونا وان ژێ هەمی شارستانیین مەزن و دیرین سەر هلدایە. هەمی زانایی بسپۆر د قی واری دا دبیزن کو کوردستان یە کەمین وەلات بوو یە چاندنی لی دەست پی کری و تۆقی شارستانی لی هاتیبە چاندن. لی دیارە ئەو زەقیابکالیین مە چاندی و دروی و ئەو پریزال پاش خۆ هیلا ی هەتا ئەفرۆکە ژێ ل هیقییا مە یە ئەم بچینی و مە نە چاندییە. ئەفرەوشا تراژیدیا چاندنی ل کوردستانی هەمان وینەیی رەوشا زمان و ئەدیباتە مە ژێ بەرچاڤی مە دکەت.

ل سەرانسەری جیهانی و د ناڤ پتر ژ (6500) زمانان دا ب تەنی (273) زمان هەنە کو پتر ژ ملیۆن مرقان پی دناخن و ب کار دئینن. هەلبەت زمانی مە ئیک ژ وان (273) زمانانە. ئەگەر ئەم بپین و د ناڤ وان زمانان دا بەری خۆ بدەنی کا چەند ژ وان ئەو ن بپن پتر ژ (20) ملیۆن مرقان پی دناخن، ئەقە ئەو هەژمار دی گەلەک کیمتر لی هیت و دیسا زمانی مە دی دناڤا دبیت. ژ خوە ئەگەر ئەم د ناڤ وی هەژمارا مایی دال وان زمانان بگەرین بپن بەری (500) سالان بووینە زمانین نقیسینی و شاکارین بلند پی هاتینە ئەفراندن ئەقە دی هەژمارەکا گەلەک کیم ژێ مینیت و دیسا ژێ دی زمانی کوردی دناڤا دبیت.

زمانی ئنگلیزی بی کو ئەفرۆ زمانەکی جیهانی یە دگەل کوردیی بوو یە زمانی نقیسینی، زمانی روسی، زمانی پۆشکینی و تۆلستوی و دوستوی قسکی سەدسالان بشتی زمانی مە نقیسین پی هاتیبە کرن.

دەما فەقیی تەیران و جزیری دیوانین خۆب کوردی دنقیسین و خانی مەم و زینا خۆ ئافراندی و مەلا مەحمودی بایەزیدی نقیسین و وەرگیران پی کری و میقداد بەدرخانی رۆژنامە پی دەرکری، چەند نەتەو وە و زمان ل پیشی مە بووینە؟ ژ بۆ بەرسقا قی پرسیاری چ هەژمار ددەستی من دا نینن لی ئەز باوەر ناکەم هەژمارا وان ژ (100) زمانان پتر بوو بیت.

ژ قی هەمی بۆ مە راستییەک دەر دکە قیت ئەو ژێ ئەو کوزمان و ئەدیباتا مە دیروکەکا دیرین هەیه و هەر وی دیروکا پرسیروەری هیلا یە ئەم و زمانی مە ژێ دگەل مە ل سەر پیان راوەستن و مینن. لی ئەگەر هەتا ئەفرۆ ژێ ئەو راوەستان و مان سەرکەفتنەکا مەزن بیت مە ب دەست قە ئینا بیت، ئەقە ژ ئەفرۆ پیقە دی پاشکەفتن بیت و دقییا ئەم رۆژەکی بەری رۆژەکا دی ل پریزا بابکالیین خۆ قە گەرین و وی شین بکەینە قە. شینکرا وی ژێ ب تەنی ب قە کۆلین و داھینانی دبیت. ئەقە کۆقارە گاقە کە د وی مەیدانی دا. هیقیدارین هەمی قەلە مین داھینەر ل هاوارا وی بپن و جانی جزیری و خانی شاد بکەن و پریزا وان ل پاش خۆ هیلا ی شین کەنە قە.